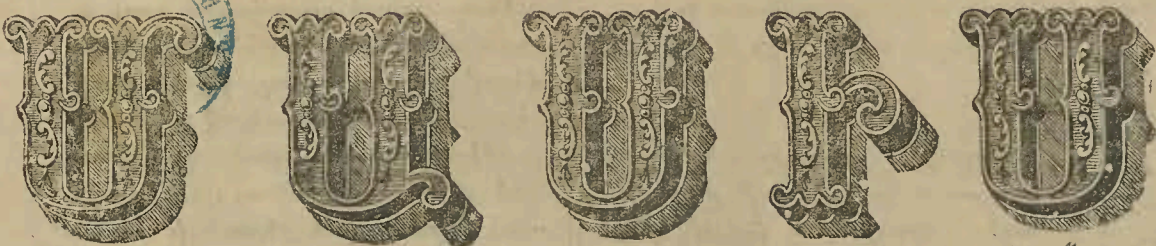

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տարեկան գին Կ. Պետրոսյ Զմբ. 8 Մճ.
Գաւառաց 40 Մճ.
Վեցամս. Կ. Պետրոսյ 4 Մճ.
Գաւառաց 5 Մճ.
Շաբաթ երկիրներու 30 Շաբ.
Մանուկներու տոգը մէկ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ երկու անգամի հա-
մար 2 զուշ է. աւերի անգամներու
համար զատ սահարկութիւն կըլ-
այ :
Խրաքանչիւր թիւ 2 զընոց թուով :

ԼԵԱՔԵՐ

ՀԱՆԱՊԱՁՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Գուրա գնացած լրացող հանրա-
ծարքը թմրողութեան վրայ է :
Լրացող մեթոքերու համակ
կամ որ և իցէ դրութիւն թմրագիր
— Տնօրէնին պիտի ուղղուի : Գաւա-
թիս Սանտրքըրտը Հաստիսի թիւ
498 : Եօրօ խան : Մասիսի գրասեն-
եակը :
Հանրու ծախքը չվճարուած նա-
մակ չընդունուիր :
Չտպուած նամակ, յոդում, եւ
ետ չեն տրուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 21 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հեղինակն ինդիւր կարգադրու-
ման մօտ համարուած ժամանակնոր
դժուարութեանց կը հանդիպէ : Իրս-
ուի թէ Բ. Գուռն Սհմէտ Մուխթար
փաշային տակաւին հրահանգ չէ զըր-
կեր, ասոր համար Հեղինակն պատուի-
րակները Մուխթար փաշային պայ-
մանաժամ մը տուած էին որ անցած
է՝ առանց անկէ պատասխան առնը-
ւելու : Բայց տէրութեանց ոմանց խոր-
հըրդով՝ Հեղինակն պատուիրակներն հը-
րաման ստացած են տակաւին Բրէյլէ-
զա մնալու : Այս ինդիւրը իսկաւ մի-
գապատ կերակի : Հեղինակը իրենց կարծ-
եաց համամատ կը մեկնեն դաշնագի-
րն և վեհաժողովին առեւտագրու-
թիւնները : Բ. Գուռն այ զանոնք ու-
րիշ կերպիւ կըմբանէ : Ինչպէս հա-
մաձայնեցնելու է այսպիսի իրարմէ
հեռի կարծեաց տարբերութիւնը :
Տէրութիւնները մի միայն հաշտարար
միջնորդութիւն մը կընեն, որ այն ա-
տեն կրնայ յաջողի՝ երբ երկու կողմն
ևս իրենց կարծիքն ու պահանջումը
ներքէ չափաւորեն : Կը յուսացուէր որ
մինչև հիմա այս չափաւորութեան
ապացոյցը կը տեսնուէր և երկու կող-
մը կը համաձայնէին, սակայն այս յո-
սը չիրականացաւ : Հեղինակն պատուի-
րակներուն Բրէյլէզա մնալու համար
տէրութեանց կողմէ տրուած խոր-
հուրդը կը ցուցնէ որ նոր միջնորդու-
թիւն մը պիտի ընեն ինդիւրի կար-
գադրութեան համար և կարելի է
յաջողի : Տէրութիւնը ըսելով հա-
կընալու է նաև թէ ո՞րք են : Անդղիա
Հեղինակը մեծ օգնութիւն մը չընէր :
և Ռուսիա՝ քանի որ Յունաստանի ի-
րեն արբանեակ ըլլալէ դադարած է,
զայն գրեթէ երեսն ձգած է : Իսկ
մնացեալ տէրութիւններէն Գաղղիա
միայն Հեղինակը իրական համակրու-
թիւն կը ցուցնէ, և ներկայ բանակ-
ցութիւնը գրեթէ անոր ազդեցու-
թեամբ բացուեցան : Գաղղիա կարելի
է իւր այս համակրութիւնը պիտի շա-
րունակէ մինչև որ ինդիւրը կերպիւ
մը լուծելու յաջողի, և այս ալ իւր
ազդեցութիւնը վերանորոգելու նը-
շաններէն մին պիտի լինի :

Պէրլինի Գաղղիական դեսպան Պ.
Տը Սէն Վալիէ, որ ժամանակէ մ'ի
վեր փարեղ կը գտնուէր, Պ. Վալիէի
թմիր հրաւիրանաց վրայ՝ առանց իւր
աւտովական վիճակին նայելու՝ Պէր-
լին վերադարձեր է : Պ. Տը Սէն Վա-
լիէ աւերի երկար ժամանակի մը հա-
մար հրաժեշտ ստացած էր, ուստի
այդ ժամանակը կարճեցնելով Պէրլին
վերադառնալու թուրք-Հեղինակն
ինդիւրն նկատմամբ ծագած դժուա-
րութեանց կը վերադարձի :

Եղիպտոսի ինդիւրն հետաքրքրա-
շարժ կերպարան մը կառնու : Գա-
հրէի մէջ եղած ցոյցերուն մանրա-
մասնութիւններն արդէն ծանուցինք :
Եղիպտոսի կառավարութիւնը իւր
նայութեանց անհրաժեշտ պէտքը
տեսնելով՝ որոշած էր զօրաց թիւը
տասն հազարի իջեցնել և մնացեալն
իրենց տեղերը դրկել : ասոր հետե-
ւանքն եղած էր երկու հազարի չափ
սպայից պաշտօնէ հանուիլ, և ասոնց
մէկ մասին ըրած ըմբոստական ցոյցը :
Խոթիքն այնուհետև զօրանոյները
պարտեցաւ և ջերմ ընդունելութիւն
գտաւ : Անդորրութիւնն այժմ վերա-
դարձած է՝ Նուպար փաշային հրաժա-
րական ընդունուելով : Բայց յայտ-
նի է որ Նուպար փաշան գործիք մը
միայն եղած էր նախարարաց խորհրդ-
դոյն որոշումն իրեն նախագահ դը-
ծաղելու :

Չարմանալի է որ ելուժող նա-
խարար Անդղիացի Պ. Ռիլլըրս Ռիլլըրն
իւր տէրութեան հրահանգ ինդիւր
է թէ արդեօք պէ՞տք է որ ինք ևս
հրաժարի, և հրաման ընդունելու է
թէ պէտք է իւր պաշտօնին վրայ մը-
նայ, որպէս զի խոթիքն օգնէ : Հա-
սարակային շինութեանց նախարար
Գաղղիացի Պ. Տը Պիլիէր ևս պաշ-
տօնէն հրաժարած չէ : Անդղիա և
Գաղղիա բանակցելով որոշեցին խնդ-
րել խոթիքն որ Նուպար փաշան վե-
րահաստատէ նախարարութեան մէջ
խոթիքն պատասխան տակաւին յայտ-
նի չէ, բայց կերակի թէ դրապէս հա-
կալութիւնն մ'ունի Նուպար փաշա-
յին դէմ : Արեւմտեան երկու տէրու-
թիւնը կ'ընդունին որ այսուհետև իւր-
տիքն ինք նախագահէ նախարարաց
խորհրդին, բայց Նուպար փաշային ներ-
կայութիւնն ալ հարկաւոր կը համարին
կառավարական նոր դրութեան Հե-
ռագիր մը կըսէ թէ քանի որ Նու-
պար փաշան պաշտօնէն հեռացած է,
Յիլլահներուն վրայ բռնութիւնները
նորէն սկսեր են : Ահա եղիպտական
դէպքն այս վիճակին մէջ է, և կը յու-
սացուի որ Գաղղիոյ և Անդղիոյ հա-
մաձայնութեան շնորհիւ կը վերջա-
նայ՝ առանց քաղաքական շփոթու-
թեանց : Անդղիա արդէն բաւական
զբաղած է Աֆղանստանի և Բարե-
յուսոյ հրուանդանի կողմերն, որպէս
զի երրորդ և աւերի մեծ յուղման մը
մէջ կ'ընայ ուղէ : Աֆղանստանի էմիր
Շիր Ալի խան մեռած է, սակայն որ-
դին Եագուալ խան Անդղիացուց հետ
հաշտութիւն չկնքեր և գործը կ'եր-
կարածէր ի մեծ դժուարութիւն Լորտ
Պիլքոնսթրիլի հակառակորդ կուսակ-
ցութեան : Զուլուի պատերազմն ևս
բաւական զբաղում պիտի տայ Անդ-
ղիոյ, բայց վերջնական յաջողութեան
վրայ կասկած չկայ :

Արեւելեան Բուլղարի նահանգէն

Ռուսաց քաղաքներն պայմանաժամը
(մայիս ամիսը) քանի կը մօտենայ, ա-
պագայ չիթութեանց երկիւղն ալ
նոյն համեմատութեամբ կը մեծնայ :
Ֆիլիպէէն վերա. 17 թուով դըր-
ւած նամակ մը կըսէ թէ «Ռուսական
իշխանութիւնը Բուլղարի բոլոր Պուլ-
զարները Պէրտանի հրացաններով
զինուորեր է : Հինգ ամսէ 'ի վեր,
կըսէ, զինավարժութեան կը պատ-
րաստէ դանոնք, և այս վայրկեանիս
երսուն հազարէն աւելի են, լաւ
զինեալ և հանդերձաւորեալ, հըրա-
մանատար ունենալով իրենց Ռուս ըս-
պաներ : Այս վիճակին համեմէ ե-
տե՛ւ ասոնց զէնքն առնուլ շատ դժ-
ւարին է : այս պատճառաւ յառաջի-
կայ մայիս ամսոյ առաջին օրերուն
համար մեծ երկիւղ կայ : Ատելու-
թիւնը ստատիկ է, և գլխիները տաք-
ցած : Բոլոր երկրին մէջ Պուլզար ժո-
ղովաներ և մարմնամարդութեան ըն-
կերութիւններ կ'ադմուս են, ուր
Պուլզար երիտասարդներն ամեն օր
զինավարժութեան կը կրթուին : Վեր-
ջապէս շարժուն զենանիմը վրայ կը
քայլմը : Ագրիանուպոլսոյ, Չիրքանի
և Տիմոթիլայի խուլութիւններն ա-
պագայ չարագոյժ անցից իւր յա-
ռաջընթաց նշաններ կը նկատուին :
Եւրոպա բնաւ տեղեակ չէ այս երկ-
րին ճշմարիտ կացութեան : Տարա-
կոյս չկայ որ եթէ մեծ տէրութիւնը
լաւ տեղեկութիւն ունենան, հաւա-
նականաբար պատահելիք սարսափե-
լի աղետից առաջն առնուլ համար
զօրեղ միջոցներ կը անօրինեն : Այս
երկրին մէջ բնակող այլ և այլ ցեղե-
րուն միջև կ'ընեն ու արեւհեղութիւն
նըն արգիլելու միակ միջոցը՝ Պէրլի-
նի դաշնագրութիւնն ստորագրող ա-
րութեանց կողմէ զիջուած զօրագուն-
դերով երկիրը գրաւելն է՝ ժամանա-
կի մը համար :

Ագրիանուպոլսոյ Յունաց մետրա-
պօլիսի վրայ կատարուած վայրագ
բռնութիւնը Պուլզարաց դէմ ընդ-
հանուր զայրոյթով դրդուած էր, և
կարծիք ընդունել կային թէ այս ցա-
ւալի եղելով թիւնը Պուլզարաց դատին
շատ պիտի փնտէ :

Վերջին տեղեկութիւնը ինդիւրն
երեւոյթը մեծապէս կը փոխեն, և կը
թուի թէ այս գործին մէջ Պուլզարը
կարծուածին չափ մեծ դեր մը չեն
խաղացած, վասն զի կը հաստատուի
թէ Յունաց մետրապօլիսի բնակարա-
նին վրայ յարձակող Պուլզարաց մէջ
բաղում Յոյներ ալ կային, և թէ ե-
ղած ցոյցն աւելի Յունական հանդա-
մանք մ'ունի եղեր՝ քան թէ Պուլզա-
րական :

Կը պատմուի թէ անցեալ տարի մո-
յիս ամսոյն մէջ Յունաց մետրապօլի-
սըն յատուկ գործակալաց միջոցաւ
իւր ազգակիցներէն կնիք և ստորագ-

րութիւն հաւաքել է ըսելով թէ Ռու-
սական իշխանութեանց շնորհակալու-
թեան հանրագիր մը պիտի ուղղէ
Թուրքաց ձեռքէն զիրենք աղտուել
նուն համար : Դարձեալ, ասիէ երկու
ամիս առաջ քաղաքին և շրջակայից
Յոյներէն կնիք և ստորագրութիւն
հաւաքել է իւր թէ Ռուսական իշ-
խանութեանց ինդիւրը իր տալու հա-
մար, որպէս զի վէճի տակ երկոյ այն
ինչ եկեղեցին Պուլզարաց չ'անձնեն :
Սակայն յիշեալ մետրապօլիտը ճերմակ
թուղթի վրայ այս կնիքներն ու ստո-
րագրութիւններն հաւաքելէ յետոյ՝
զանոնք ուրիշ անձանց չ'ապատակի
մը գործածելու է, և զրոյց ելեր է թէ
Թուրքաց Ագրիանուպոլիս վերագառ-
նալուն պատճառն ինք եղեր է :

Ասոր վրայ բաղմնութիւն Յոյներ Ագ-
րիանուպոլսոյ Ռուսական իշխանու-
թեան աստիճաններ երթալով՝ հարցու-
ցեր են թէ իրենց մետրապօլիտն անց-
եալ մայիս ամսոյ մէջ և ասից երկու
ամիս առաջ երկու հանրագիր ներկա-
յա՞ծ է իրենց՝ բաղմնութիւն կնքող և
ստորագրութեան մագրէ : Ռուսը ժխտա-
կան պատասխան տուեր են, որով ամ-
բոնն ալ աւերի յուղուելով, մետրա-
պօլիսի բնակարանին վրայ յարձակել
է՝ մետրապօլիտը բռնի Ռուսական
իշխանութեանց առջև առնելու և հա-
ջիւ պահանջելու համար :

Այսպէս ահա այն ցաւալի իրո-
ղութեան բուն շարժառիթն այս կըն-
քոց և ստորագրութեանց ինդիւրն ե-
ղած է, որ դիւստորապէս Յունաց կը
վերաբերի :

Կը պատմուի թէ այս առաջին ան-
գամը չէ որ Յոյնը այսպիսի բռնու-
թիւններ կընեն իրենց հոգեւոր գը-
լուխներուն դէմ, և թէ անցեալ տա-
րի վերա. ամսոյ մէջ Ագրիանուպոլ-
սոյ մօտակայ Օրթադիւղի Յոյներն ալ
համանման շարժառիթով մը վերջին
ծայր անկայել բռնութիւն մ'ըրած են
իրենց եպիսկոպոսին վրայ :

Եղիպտոսի խաղիվ Պ. Ռիլլըրն
անձին վրայ Անդղիոյ եղած թշնամա-
նայ համար՝ արարողապետի մը մի-
ջոցաւ իւր ցաւն յայտնել է Գահի-
րէի Անդղիական հիւպատոսին :

Լալի Շիր Ալին Ռուսական Թուրք-
քառանի Թաշքընդան քաղաքին
մէջ մեռած է սրունքին վրայ ելած
պալարէ մը, որ փտալտի փոխուեր
է : Քօֆման զօրավորը Թաշքընտէն
բժիշկներ զրկել է, բայց օգուտ մը
չեն կրցեր ընել :

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՀԱՎԱՅ)

Լոնտոն 5 մարտ
Զուլուներուն դէմ զրկուելու սա-

քական : Այնուհետև Գալուստի միտմանը ընդհանրել է Հայոց առաջնորդ Երեմիայի Եպիսկոպոսի թղթերում թիւն հանդուգնեցին Հայոց գերեզմանատանը թաղելու համար : Միտմանը խնդիրք մերժվել է և բողոքականին մի դաշտում թաղել են : Այդ անցքից յետոյ Հայ հասարակութիւնը խնդրել է Պատրիարքից Երեմիայի Եպիսկոպոսին պաշտօնից արձակել :

—Մեզ հաղորդում են Ասորական ինչ, որ այնտեղի Հայ ընտանիքներէն արտաքսված է մայրենի լեզուն : Հասարակութիւնը չարեանց չուայլ կեանք է վարում : Բարեգործական նպատակով նուիրատուութիւններ առնելը Ասորականում միայն Երազում կարելի է տեսնել : Օրերգները թեւրի կրթութիւն են ստանում և ամուսնանալուց յետոյ իրանց ընտանիքի դժբաղդութեան պատճառ են դառնում : Ասորականում ռուսերէն երկու երեք բառ խմայողը իրան կըրթված է համարում :

—Դարձեալ Ասորականից մեզ դըրում են :

« Երբ դիմում ես մեր երկատարը ներքին առաջնորդելով նրանց գրվել որ և է հայ լրագրին, նորա արհամարհանքով պատասխանում են . « Էհ, բան չունես, Հայն ի՞նչ է, որ նրա լրագրին ինչ լինի, արժէ՞ միթէ գըրվել Հայ լրագրին : Աւելի լաւ չէ՞ գըրամը օգտակար կերպով գործածել և օտար լրագրիներին գրվել : Հարցնող լինի այդ պարանքներից, ո՞վ են են իրանք, որ այդպիսի արհամարհանքով խօսում են Հայերի մասին, ի՞նչ ազգութեան են պատկանում : Ֆրանսիացի՞ են, գերմանացի, իտալացի, ռուս, թէ անտառներում մեծացած անբան վայրենի անասուններ : »

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

... Տէր խմագրագիր .

Սիրիլիոյ մեր ազգայնոց մէջ ժամանակէ մ'ի վեր տեղի ունեցած վարժապետական խնդրոյ մէջ անհամաձայնութեան և յուզման պատճառաւ ըստ տնօրէնութեան մերս Գեր. առաջնորդ Ս. հօր և գաւառական վարչութեան Գալ. ժողովոյ, իրաց քննութեան համար ամսոյս Աին հոն գնացինք, և ի սկզբան երկպառակեալ մասանց կուսակցութիւններն առանձինն հարցաքննելու ետեւ, երկուստեք համադրմամբ իրաւախոհ ընելով նայն ի մի սիրտ և ի մի հոգի ձուլեցինք Տէրամբ : Եւ ապա գալոցին նորոգ բարեկարգութեան վրայ ուշադրութիւններն հրաւիրելով, ուր ցայժմ մի միայն հասարակ ընթերցմանը մը գտնուած է, ջանացինք փոքր մի ևս նոյն սեղանով վիճակն ընդարձակել գալոցին մէջ Հայկաբանութիւն եւ մայրնելով : Եւ որովհետեւ գալոցին նիւթական վիճակն ալ ընդ նմին անձուկ էր, քանզի հայիւ 300 դահեկան ամաթոյակ կը հայթայթուէր հասարակութեան և այն ևս անպատշաճ եղանակաւ : Այսինքն տէրութեան քաղաքական արոյց վրայ գալոցական տուրքն ալ բարդելով, այն ևս թերեւս ոչ արդարացի բաշխմամբ, յորմէ միշտ տրտունջ, դժգոհութիւն, գանգատ, վէճ և կադ, և ասոր ալ մշտնջենական դարման մը բնեւէ համար միաբան խորհրդով և հաւանութեամբ նոր միջոցի մը ձեռնարկեցինք, այսինքն իւրաքանչիւր ոք եկեղեցւոյ անտուկին 1—15 սակի անանձինն մուրհակներով պարտական դրուել տարեկան 100 ին 15 դահեկան տոկոսիքը գալոցին հատուցանելու պայմանաւ, և եթէ ուզէ մէկը ատկութիւն տալու ի կեանս և յետ

մահու, իւր մուրհակաւ պարտքը հատուցանելով կրնայ այնուհետեւ բոլորովին ազատ ըլլալ : և այսպէս իւրաքանչիւր ոք ըստ չափոյ կարողութեան ինքնայօժար կամք 300ի չափ Օսմանեան ոսկի դրուեցան : որուն մասնակցեցաւ նաեւ Յունաց երեւելիներէն Պաշալի Զօրպանի ի հատ Օսմանի դրուելով : Սոյն 300 ոսկւոյ դուրս տակաւին հետցհետէ է—Տէր խմագրին հասնելուն մեծ յոյս կայ : որով ըսել կըլլայ որ թէ եկեղեցին մշտնջենական այսչափ դուրմարի մը տէր եղած կըլլայ, և թէ գալոցն տարեկան 8—10 հազար դահեկանի հասցի ռենդա՞ծ կըլլայ : որով և կրնայ օրինաւոր դաստառներ պահել և կարեւոր ուսումներ աւանդել ազգային մանկաւոյն : Այս բաներուն վրայ հսկելու համար տեղւոյն երեւելիներէն բաց ի թաղականաց չորս անձինք ևս՝ որք են Առաքել աղա Յ. Յարութիւնեան, Ս. Յակոբ աղա Յովհաննէսեան, Ս. Յարութիւն աղա ճէլիլեան հօգաբարձու կարգեցան, որոց կարողութիւն և յաջողութիւն կը մաղթեմ : Քառ. ք Սիրիլիոյ մեր սիրելի սակաւաթիւ ազգայնոց, որ ամեն կիրք և ատելութիւն և վէճ ի բաց թողնով քրիստոնէական և յիշատակութեամբ և մէկ սիրտ մէկ հոգի ըլլալով իրենց զաւակաց համար գեղեցիկ ապագայ մը պատրաստելու յօժարակամ գտնուեցան : որոց ևս իմ հրապարակական շնորհակալութիւնս յայտնելով, կը ինչդրեմ նաեւ ձեր Մեծապատուութիւնն որ ձերթաղ գօղուտ թերթերէն միայն մէջ նամակիս անկիւն մը շնորհել բարեհաճիք որով մնամ ձեզ շնորհապարտ

1879 յետեւ 18 Արեւիկէն Առաքել Սիրիլիոյ

... Խմագիր Մասիս լրագրոյ .

Քիչ անգամներ տեսնուած են տեղեկութիւններ դրուած Ձեր թերթում Պարսկաստանէն, որոց Հայ ազգութիւնը կարծեմ իւր ներկայ կացութեամբ, իւր արդի թէ՛ նիւթական և թէ՛ բարոյական դրութեամբ և իւր հայեցողութիւններով նկատմամբ ազգային եւ խնդրոց, բոլորովին անձանթ մնացած է մեր տարաբնակ երրորդ :

Տարիներէ յառաջ թէհրանում կազմուած « Աստուծաբանաց » ընկերութեան և նորա արդեանց և ազգին մատուցած ծառայութեանց վերաբերութեամբ մինչեւ այժմ ազգային թերթերում ոչինչ չէ տեսնուած և չէ խօսուած : Այդ ընկերութիւնն, որ զառաջինն թէհրանի պէս խաւարեալ մի քաղաքում, հակառակ ռամկութեան կարծեաց և գաղափարաց՝ հիմնեց Հայկազնեան վարժարանը, որ սկզբնապատճառ դարձաւ և սիրտ լինի թէհրանի ազգայն ազգային լուսաւորութեան, թէ ևս նա այժմ մի քիչ նեղ դըրութեան մէջ է : Իմ մտադրութիւնս չէ այստեղ խօսիլ յիշեալ ընկերութեան վերայ : այս ասելով ուղեցի երկու խօսքով յայտնել թէ ինչպէս թէհրանի հայութիւնը անմատչելի մի Ձինաստան դարձած է մեր ազգային հաղորդակցութեան : Խօսքս Ընթերցասիրտը նորակազմ ընկերութեան վերայ է :

Այս ընկերութիւնը կազմուած է օգոստոս ամսում, և այժմ մօտ է լրացնելու իւր վեցամեայ չրճանը, ընթերցասիրտները ծառայելու նպատակաւ անհրաժեշտութիւնը կազմուած է Հայկազնեան վարժարանի նախկին աշակերտներէն և քաղաքիս ուսումնասիր երիտասարդներէն : անհրաժեշտութիւն կը հասնի մօտ 20ի, թէ և 130 տուն Հայ բնակիչ ունի քաղաքս :

Այս տեղ դուրմախաւ չէ, որ այսքան բնակիչ ունեցող մի քաղաքում 20 հազի հազի ընթերցասիրտներ կը գտնուին : դորա պատճառն ժողովրդի տղիւն և ընթերցասիրտ թիւն չունեն

նայն է : և Ընթերցասիրտը ընկերութիւնն ևս այդ իսկ նպատակաւ կազմուած է : այսինքն հասարակութեան մէջ ընթերցասիրտութեան սէրը զարգացել : Ասում նախորդ ընկերութիւնը՝ արդիւնաւորեց այս ընթերցասիրտ խմագր, և այս խմագրը սիրտ աշակցի այժմ նորան ի յառաջդիմութիւն լուսաւորութեան :

Ընթերցարանն կը բացուի չորեքշաբթի և ուրբաթ գիշերներն և կիրակի օրերն : ընթերցարանում խմագր երեք ժամ կը մնայ : առաջին ժամում նա կը պարագի լուսն ընթերցանութեան : երկուրորում՝ աղաքի խօսակցիլ, բայց ոչ թէ արտաքին կարգի բաների վերայ : ծըլել և խմել թէյ : իսկ երրորդում՝ ատեն նախօրեկներն, ճառախօսութիւններ և հրապարակային ընթերցումներ կը լինին, Ընթերցարանը կ'ընդունի նաեւ քրեթոք հիւրեր :

Ահա այսպէս թէհրանում ևս կը գտնուի մի այնպիսի ընկերութիւն, որ ունենալով ընթերցասիրտութիւնը ծառայելու նպատակը, ունի նաեւ այն օգուտը, որ կը ստիպեցնէ թէհրանի նորաքաղաք երիտասարդութեան ընկերութեամբ ապրիլ և միութեամբ գործել :

Մի ուրախանալի երեւոյթ ևս այն է որ տեղւոյս ռամիկ հասարակութիւնը հակառակ չէ ընթերցարանական հաստատութեան, և մանաւանդ նա կը վայելէ տեղւոյս նորակազմ ազգային ժողովրդաշաղկերէնը :

Այստեղ աւելորդ չէ նաեւ կարծեմ մի ծանօթութիւն տալ թէհրանի ազգային ժողովի մասին : Տեղւոյս Հայ հասարակութիւնը զիտելով թէ ինչպէս ազգային և եկեղեցական բոլոր գործերն իւր ուղղութիւն առած ազգապիտան ընթացքի մէջ կը յարատեւեն, որոցք ունենալ մի ազգային ժողով, որ աս մի տնօրէնութիւն անէ նոցա : չորս հիւր ամիս է որ հաւաքուելով թաղական ընտրութեամբ որոնց 15 հոգի անգամը յիշեալ ժողովին : Այդ ժողովը կը դուրսբերէ շարք թերթ մի անգամ ուրբաթ օրերն : թէ և կեռ նոր կազմուած է, բայց այժմէն ցոյց կը տալ որ ինքն ի դերեւ չպիտի հանէ իւր վերայ դրուած յոյսը, սորա գործերի մասին Ձեզ խօսելու եմ :

Ահա մի միջանկեալ խնդիր ընկաւ մէջ տեղ : Դառնանք դարձեալ մեր Ընթերցասիրտը ընկերութեան :

Այժմ որ ընկերութիւնը բոլորովին կազմակերպուած է, ազգային այլ և այլ թերթերի կարողութիւնը չափ կըլլայ : ժամանակէ մ'իվեր մեք կընդունենք Դալիթիւն ընթերցասիրտը ընկերութեան Նէն Մասիսը և Լրագիրը, բայց այժմ այս վերջինը միայն կ'ստանանք և Ձեր թերթը ո՛չ :

Ընկերութիւնս կ'ստանայ նաեւ Խուստատանի բոլոր հրապարակական և պարբերական թերթերը, զոմանս իւրեանց ազգասէր խմագիրներէն և զոմանս ի բարեբարաց ոմանց :

Բայց մի եւս որ շատ կարեւոր է ի բարգաւաճումն ընթերցասիրտութեան թէհրանի մէջ, այդ բանը դրադարանի ճոխութիւնն է, մինչեւեւ մեր գրադարանը շատ ազգասէր նոր հրատարակութիւններէ, թէ և 700 կտոր գիրք ունի : Մտանադարանն կազմուած է թէհրանի հայ հասարակութեան նուիրատուութեանէն, և ինչ պիտի լինին այդ գրքերը եթէ ոչ Սաղմոս, Աւետարան և Աստուածաշունչ, որոցմով հարուստ է մեր գրատունն : Մեծ ազգասիրտութիւն կը լինէր, եթէ դուք կամ ազգասէր մի այլ ոմն ստանձնէր գրքերի մի հանգանակութիւն անել տեղւոյ բարեւելի անձերէն : այդ մի մեծ գործ կը տար թէհրանի մը տաւոր դարգացման, Ընթերցասիրտը ընկերութիւնն ևս իւր կողմանէ կը ջանայ այստեղ ունենալ և տալ ռամկութեան ձեռքը գրքի մը բոլոր հայ թերթերը :

Կը յուսամ որ դուք պիտի հաճէք ազգասիրտութեամբ կատարել մեր յանձնարարութիւնը, որով երախտագորտ պիտի կացուցանէք մեզ :

1878 Յուն. 18 Ի զիմաց Ընթերց. Ընկ. ի թէհրան Յ. Տաճար Մառնիկէն

Միեւնի կ'ընդունինք յարգոյ նաւ մակադրին խնդիրն և կը վերաբարձ

յայտարարել թէ պատրաստ եմք ընդունիլ բարեւելք ազգայնոց կողմէ ի նպատակ թէհրանի ընթերցարանին նըստի զըրբերն և իւր տեղը հասցնել : Աւելորդ կը համարեմք ըսել թէ թէհրանի պէս յետամնաց քաղաքի մը մէջ ուսման և ընթերցանութեան դարձումը քաղաքները նուիրական պարտականութիւն մ'է ամեն ճըշմարտ ազգասիրտաց :

Ե. Չ. Գ.

Թաղիս ճեմարան վարժարանի մանչ աղայոց ուսումնարանի համար ընդհանուր դաստիարակ մը պէտք եղած ըլլալով, կը հրաւիրուին այն պաշտօնը յանձն առնող դաստիարակք ի խորհրդարան վարժարանին :

20 յետեւ. 1879 Մնամ յարգանք Նոր-թաղ Տեսուչ ճեմարանի յիսկիւտար երկեսու վարժարանի Խորհ. հոգ. Փեհլի-Քանի

Ա. Զ. Դ.

Տիվրիկ գիւղի համար Հայերէն լեզուի և եկեղեցական երգեցողութեան տեղակալ դասատու մը պէտք է : Ուղղող կրնայ զիմել Մահմուտ վաշա թիւ 339 ճ. փախաղանի գըրատունը :

Ի. Լ. Ա. Ն.

Նիգամիյէ Ելլիսի անպարնա մէմ հուր վէ մահիւմ Նուսուէսի վէճէ իլէ միւպայեա օրուսնաղը Էվլիյէն տալի իւան օրուսն Էլլի պին ատէտ գըրմըղը ետէն քեմէր գուշաղըն թաւիսի դարարնման ի թիպարէն նըսֆը պիլիննի վէ նըսֆը տիկերի Էլլին ճի մահն Նիհայէթինէ գատար քեա միլէն պիլ թէսիւմ արգասը ալըմագ վէ բէսմի կէօմիլը Էլլի քեաֆէիլ մէսարիֆի միւթէհալ Էլլինէ այիտ օլ մագ վէ պէհաղը մագպուղ սէնէտլէ Էլլին թարիխինտէն ի թիպարէն օն պէշ կիւնէ գատար սիմ մէհիտիէ Էլլի կիլմի դրուչ հիսապլլէ Նիգամիյէ խաղինէսինտէն վերիլմէք շարթլարը լաւ պէհէր ատէտ պէշ դրուչ օն պէշ վաւալա օլարագ թալիպի Էօհտէսինտէ օլուպ շուպաթը բուսինին երկիրմի ի քիննի բէնճէնպիսի կիւնիւ գարալը գաթիսի վերիլմէն ինտէն, ի թա ի թմէկէ թալիպ օլանլարըն եէվմի մէղքիւտէ սաաթ եէտիտէ Տարի Շուսայի ասքէրլլէ կէլմէրի վէ ետիտէն սօնրա կէլէնլէրին բէյլէրի գապուղ օլուսնայաճաղը Էլլին օլուսնուր : 19 շուպաթ 1878

Պապը Սէրասքէրի

Քեօնէլէ գաֆա բարչապը, քըյէ 1000, պէհէր քըյէսի 27 զըշ 32 փաւրա :

Պէյթօղ քեօնէլէսի բարչապը, քըյէ 1000, պէհէր քըյէսի 21 զըշ 12 փաւրա :

Եաղը սոխթիսն բարչապը, քըյէ 2000, պէհէր քըյէսի 3 զըշ 2 փաւրա :

Քեօնէլէ քըյընթըր, քըյէ 1000, պէհէր քըյէսի 3 զըշ 32 փաւրա :

Պէյթօղ տէպապալանէսինտէ միւս թէրաքիմ սոխթլմագ իւրլէ մէլմուտ պուլունան պէր վէճի պալա տէօթ գալէմ էշեա թալիսի գարաբնտա պէհաղը երկըլլէ գալմէ երկը զըշլու Նիգամիյէ խալինէսինտէ բէյլմաթ սոխթիլ օլարագ վէրլուպ տէպալա խանէի մէղքիւտէ գալըրըրմագ շարթլա ֆիլլաթ մուրագ գալմէսի իլէ թալիպի Էօհտէսինտէ օլուպ շուսպաթը բուսինին երկիրմի պլթննը բարչապ իլթէսի կիւնիւ թէրաք միւպայիտէ պիլ լմագ դարաքը գաթիսի

սի վերջերէն քիւրու խմ օրունաճա-
ղընտան , իշխիրա իմեկէ թալիս օ-
լանդարն եւեմի մեղքերուն ճարի
Շուրայի ասքերէն կենեմէրի :

19 շուպար 1879

Պապը Սերասքերի

Նիդալիյէ սարաճանէ վէ գալէվ-
րաճանէսի իշուս մահօղ շուսմունէ-
սի վէճ ինչ նըսփը պէյաղ վէ նըսփը
տիկէրի շէքը բէնի օլարաք միւսայ-
եա օլունաճաք օլուն օն պին արշըն
րէվէնտէք պէյի հէման թէսլիմ օ-
լունաք վէ մաքալուք սէնէսինին վի-
րուսի ինչ մուսալէսինին խիթամլին-
տա էսմանը սիմ մէճիտիյէ իկիրմի զըշ
հիսապը ինչ հէման Նիդալիյէ խաղի-
նէսինէ վէրիմէք շարթը ինչ պիր պի-
րի իւղէրինէ պէհէր արշըն տօքսան
պէշ փարայա օլարաք թալիսի էօհ-
տէսինտէ օլուս շուպարը բուսինին
իկիրմի պիրիննի շէսարշէսի հիւ-
նիւ թէքրար միւսադասալ պիլ ին-
րա քարարը դաթիսի վէրիմէք ին-
տէն , ինչ իմէյէ թալիս օլունա-
լըն եւեմի մեղքերուն ճարը Շուրա-
յի ասքերէն կենեմէրի :

18 շուպար 1879

Պապը Սերասքերի

Նիդալիյէ նանը աղիլ խտարէսի-
նին Ալիսանէրայ վէ Գասրմփաշա վէ
թիւֆէնքճանէ տէրիմէնէրնտէ մէվ-
ճաւ օլուս քիւրու խմ օլունաճաք իւղ-
րէ միւսայիտէյէ դօնուլուն իւղ երիւղ
շուսլարտան պէշ երիւղ շուսլարա քա-
տար շէսլիմի թարիսի քարարտա
պաճալ երիւղիւք քայլիմէ երիւղ զըշ
օլարաք փէշիննի թէսլիյէ օլունաճաք
մեղքերի տէրիմէնէրնտէն ալընմաք
վէ շուսլարը պօլայթարրուս տէ-
յիմէնէն իյատէ քըլընմաք շարթը ի-
նչ պէհէր շուսլար իկիրմի ալթըրշա
թալիսի էօհտէսինտէ օլուս շուսլա-
թը բուսինին իկիրմի իքիննի փէշ-
շէսլիսի հիւնիւ թէքրար միւսադաս-
սի պիլ ինչա դարարը դաթիսի վէ-
րիմէք ինտէն , իշխիրա իմէկէ
թալիս օլունալըն եւեմի մեղքերուն
ճարը Շուրայի ասքերէն կենեմէրի :

18 շուպար 1879

Պապը Սերասքերի

Ա. Զ. Դ.

Եղա՛ն խան՝ վերնայարի թիւ 21
սենեակը , ամեն օր՝ կէս օրէն վերջը
թուրքերէն , Գաղղիարէն և Անգլի-
արէն լեզուաց դասախօսութիւնք
խիտ գոհացուցիչ կերպով կաւանդ-
ուին , և մի և նոյն յեղուներով ամեն
տեսակ գրութիւններ՝ այսինքն առեւ-
տըրական և ընտանեկան թղթակցու-
թիւններ , բարեկամական նամակներ
և աղերսագրեր—դարձեալ խիտ կա-
նոնա օր կերպով կը խմբագրուին :

Ս. Զ. Դ. մեն ջանք 'ի գործ պիտի դըր-

ուին յաճախորդները ամեն կերպով
գոհացնելու համար :

Ա. Զ. Դ.

Գաղղիերէն և Տաճկերէն լեզուաց
և տումարակալութեան հմուտ Հայ
երիտասարդ մը , որ արգէն առեւտ-
րական գործոց մէջ բաւական վար-
ժութիւն ունի , պատրաստ է պատ-
ւաւոր Հայ վաճառատանց մէջ գրադ-
րի և այլ պաշտօններ կատարել :

Ուզողը լրագրոյս խմբագիր—Տընօ-
րէնին հետ պէտք է խօսի :

ԽԻՐԱՆՆԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻՆՏԵՐԻՆԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍԻ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԳԱԼԱՍԻ ՆՕՐՕ ԽԱՆ

ՇԻՐԻԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ՇՈՂԵՆԱԻՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵԻԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1879 ՓԵՏՐՎԱՐ 1 ՀԻՆԴՇԱՐԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՁԵՆ ՓԵՏՐՎԱՐ 28

ԲՈՍՓՈՐԱՆ ԻՉՆՈՂ ՇՈՂԵՆԱԻՆԵՐԸ

Ժամ	Երբեքն էրբեք	Թիւ
1 45	Եւրոպական Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 32	
2 30	Եւրոպական Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 20	
3 30	Եւրոպական Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 17	
5	Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 32	
6 30	Եւրոպական Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 2	
8	Եւրոպական Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 20	
9 45	Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 22	

Արեւմտեայ Գէլի

1 45	Արեւմտեայ Գէլի , Թարապիւս , 22
2 45	Արեւմտեայ Գէլի , Թարապիւս , 25
2 45	Արեւմտեայ Գէլի , Թարապիւս , 28
3 45	Արեւմտեայ Գէլի , Թարապիւս , 22
4	Արեւմտեայ Գէլի , Թարապիւս , 21
10 15	Արեւմտեայ Գէլի , Թարապիւս , 21
11	Արեւմտեայ Գէլի , Թարապիւս , 28

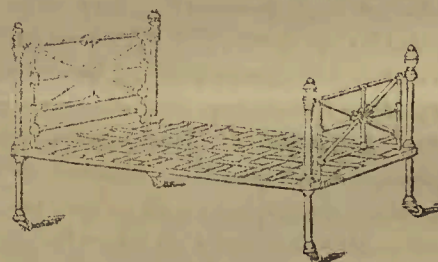
Արեւմտեայ Գէլի

1 45	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 21
1 45	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 2
2	Եւրոպական Մէլիթաքի Պէյիւքէն , Թարապիւս , 33

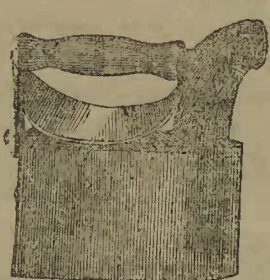
ՋԵՐՄԻ ԴԵՂ

Տօքթոր Ալիքի ջերմի դեղը ա-
մեն ու ինչ տեսակ ջերմ իւրայն կը
բժշկէ . չկայ դեղ մը որ ասոր չափ
օգտակար ըլլայ ջերմի . ջերմ բռնող-
ները պարապ տեղը կը տանջուին քա-
նի որ առ դեղը կայ , պէտք է որ ան-
միջապէս անկէ դուրս գան : Արգէն
Պօլսոյ և դաւառներուն մէջ ճանչցը-
ւած է աս դեղը ու անով բժշկուողնե-
րը գիտեն անոր յարգը : Նախ ութը
տրամի չափ հիւս Եւրոպական Եւր-
ոպական ջերմի (ջերմը չընտան) օրը
չորս անգամ մէյմէկ անուշի դրգալ
ջուրի հետ խառնելով խմելու է , ան-
միջապէս կանչել : Տօքթոր Ալիքի ջերմ
տալու է . կը ծախուի Կ. Պօլսոյ Գա-
լաթիա Միւստեան և ընկերաց Ամե-
րիկայի մաղաղան :

ԱՆԿՈՂԱՐԱՆ ԿԱՄ ՄԱՃԱՅԱԼ

Ազնիւ և հասարակ քարեօլներ
երկաթէ և արդոյրէ , աման գինեղով
կը ծախուի , Կ. Պօլսոյ Գալաթիա Մի-
ստեան և ընկերաց Ամերիկայի մա-
ղաղան :

ԱՐԴՈՒԿ

Այս ձև իւր ինտերիւր ամենէն ա-
ղէկ տեսակը որուն մէջ կրակը չը մա-
րիւր և աղէկ կը գործէ , կը ծախուի
Կ. Պօլսոյ Գալաթիա Միստեան և ըն-
կերաց Ամերիկայի մաղաղան :

3 30	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 34
8 45	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 25

ԿԱՄԱՐԱՆԵՆ ԵՆՆՈՂ ՇՈՂԵՆԱԻՆԵՐԸ

Երբեքն էրբեք

2 45	Գալաթիա , Թարապիւս , 2
3 30	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 32
5	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 20
6 30	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 25
8	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 22
10	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 32
10 40	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 17
11 15	Պէյիւքէն , Թարապիւս , 20

Արեւմտեայ Գէլի

2 45	Արեւմտեայ Գէլի , 22
9 30	Արեւմտեայ Գէլի , 21
10 45	Արեւմտեայ Գէլի , 28
11 45	Արեւմտեայ Գէլի , 25
11 45	Արեւմտեայ Գէլի , 28
12	Արեւմտեայ Գէլի , 2

Արեւմտեայ Գէլի

3 45	Արեւմտեայ Գէլի , 21
9 45	Արեւմտեայ Գէլի , 23
10 30	Արեւմտեայ Գէլի , 34
11 40	Արեւմտեայ Գէլի , 21
11 40	Արեւմտեայ Գէլի , 22

Ամեն ուրեք տեսակ ծախի կամուրջն ընդհանուր մ'եւ-
նեւով խալի Գալաթիա , Պէյիւքէն , Թարապիւս , Կ. Պօլսոյ
Գալաթիա , հանդիսանալով Պէյիւքէն պիտի երթայ , և ծախ-
վի 1/2ին Պէյիւքէն պիտի երթի և յիշեալ նաւամատոցներն հա-
ղաւորով կամուրջ պիտի վերադառնայ :

Լրագիրս ամեն օր կը հրատարակուի՝
բաց ի կիրակի և ամեն օրերէ :
Բաժանորդագրութեան տեղն է Գա-
լաթիա Սանալէճլար ճառասանի թիւ
198 , Նօրօ խան Մասիսի խմբագրատե-
նը : Իսկ գաւառացի մէջ հետեւեալ հոգա-
լարձուաց դրասենեակները .

- ԶՄԻՆԻՆԻՍ . Ստեփանէ Գ. Տէրմեան .
- ՆԻՍԻՆԻՍ . Խորոզի » Խալիֆեան .
- ՊՐՈՒՍԻԱ . Ստեփանէ Գ. Թանկեան .
- ԲՈՍՓՈՐԱ . Արմ. Տ. Արիստակէս ա-
ւալ քահանայ Յիսկեան .
- ԱՂԻՍԵՆԻՍ . Ս. Եթմէնեան Եփէնտի .
- ԱՄԱՍԻԱ . Ս. Եթմէնեան .
- ԱՆԿԱՍԻԱ . Եթմէնեան .
- ԵՐԶՆԻՍ . Թաղէտի Գ. Բաղդատեան .
- ԿԱՐԻՍ . Կարապետ » Զաքարեան .
- ՄՈՒՇ . Միկայիլ » Փօթիկեան .
- ՎԱՍԻ . Բեքիւս . Սեդրակ » Խորոզեան .
- ՏԻՐԱՆԱԿԵՐՏ . Թովմատի Գ. Թա-
ճեան .
- ԵՂԵՍԻԱ . Ս. Եթմէնեան .
- ՄԱՍԻՍ . Ս. Եթմէնեան .
- ՅՕՔԵՆ . Յիշատակաւ Ս. Յիշատա-
կեան .
- ՏՓԻՍ . Պ. Նիկողայոս Տ. Գ. Կանդեան .
- ԵԱԼԿԱՍԻԱ . Պետրոս աղա Հէրմեան :